

Besteforeldrene i Alvenes (Ane Sivertsen)

Jeg var to-tre år da vi flyttet til Alvenes første gangen, men akkurat det har jeg ikke noe minne om. I Alvenes bodde farmor, farfar og onkel Eivind, broren til pappa. Bestemor og bestefar begynte å bli gamle, og bestemor som hadde sukkersyke, var ikke så kvikk og rørig lenger. Hun var veldig nøye med hva hun spiste, for den gangen var det ikke så god medisin for dem som hadde diabetes, så det var viktig å holde seg til den anbefalte dietten. Hun spiste f.eks. aldri poteter, heller ikke brød, kaker eller noen form for søtsaker. Til middagen spiste hun gulrøtter, og i stedet for brød spiste hun vaffelkaker av havregryn. I butikkene var det ingen hyller med mat for folk med sukkersyke, og når alt skulle lages heime, kan jeg tenke meg at kosten ble ganske ensformig, men hun var ikke en som klaget. I gamle dager var man glad fordi man hadde mat, og man spiste den maten som ble satt på bordet.

Fra venstre: Agnete, Edvard, Sofie og Ludvig i mamma og pappas brylløp i august 1939

Bestemor puslet vel litt i huset med oppvask og lignende, og jeg vet hun var glad i å stelle i fjøset. Jeg husker hun broderte monogram på sjøvotter med korssting i rødt ullgarn. En gang under krigen da kaffen var rasjonert, husker jeg at hun satt foran komfyren med ei brødform med korn, som hun brente til kaffeerstatning. Bestemor satt forresten ofte på vedkassen i ovnskråa. Der var det varmt og godt å sitte for en som var lite i aktivitet. Når husets folk gikk mye ut og inn av dørene, og austavinden blåste friskt ut fra Mørsvika, var ingen plass bedre enn ovnskråa. Jeg husker bestemor i mørke klær og med tørkle på hodet. Hun hadde nok ikke vært så mye ute av huset annet enn i arbeid på småbruket. Men en gang falt hun på fjøsveien, brakk beinet og måtte til sykehuset i Bodø. Hun ble lagt i sykekurv, en stor kurv av flettet pil som man brukte når man skulle frakte folk til lege eller sykehus. Det kom ei skøyte og hentet henne, og mamma fulgte henne til Bodø. Jeg må ha vært liten da dette hendte, for det er bare et svakt minne, noen vage bilder fra en fjern fortid.

Bestefars gamle spissbåt til høyre

Bestefar ruslet rundt på gården og deltok i forskjellig arbeid som måtte gjøres, slik han alltid hadde gjort. Han hadde virket som snekker og drevet gårdsbruket ved siden av. Den gamle

spissbåten i naustet har han laget. Etter det jeg har hørt, lånte Ragnar den en vinter i Lofoten. Da han var ung og huset var nytt, hadde han snekkerverksted på loftet (andre etasje), og der laget han likkister bl.a.. Jeg husker at han en gang hadde brakt sin egen kiste opp i snekkerskjåen og stelte med den. Det syntes jeg nok var rart, men den gang hadde mange kistene sine stående klare, for det var sikkert ingen enkel sak å få tak i ei kiste hvis man bodde avsides til.

Da jeg var barn, døde mange gamle naboer. Alle døde heime, og både barn og voksne deltok når de døde ble sunget ut fra heimen og under begravelsen. En begravelse tok en hel dag med bespisning før følget dro med båt til kirkegården der klokkeren forrettet, fordi presten bodde i Røsvik, som var ei lang båtreise unna. Etter seremonien dro alle tilbake i skøyta som lå klar ved kaia, og så var det middag til alle sammen i huset der den døde hadde bodd. Det var ingen byråer til å ta seg av noe som helst på et lite veiløst sted i gamle dager. Her stod naboene sammen og støttet og hjalp hverandre.

Jeg har fått navnet mitt etter farmor og farfar, Agnete og Edvard. De var alltid i huset, så jeg hadde nok et annet forhold til dem enn de besteforeldrene som jeg fikk treffe bare en sjelden gang. Jeg opplevde på nært hold at de ble gamle, syke og sengeliggende. Bestefar ble åreforkalket, som vi sa, og var mye forvirret og visste ikke alltid hvor han var og hva han gjorde. Han døde i 1949 i sitt 80-ende år. Bestemor lå til sengs de siste årene. Hun døde i 1951, 84 år gammel.

Da besteforeldrene mine var unge, antagelig omkring 1901, mistet de alt de eide da huset som de bodde i, brant ned. Bestemor var i marka og gjette dyra, og bestefar var borte på arbeid da dette skjedde, så de hadde ingen mulighet til å få berget noe. Det var nok et hardt slag for dem.

---- * ----

Denne teksten, som har noen avsnitt av nokså privat karakter, er skrevet til mine barn og barnebarn. Men fordi noen mener at innholdet kan ha interesse for folk utenfor familien, syns jeg det er greit at den tas med på Alvenes-sida.

Arne S